

*kruszywa, dokumentowanie jakości,
elektroniczne udostępnianie dokumentów*

Leonard DWORNIK, Magdalena BARAN¹

ELEKTRONICZNE UDOSTĘPNIANIE DOKUMENTÓW POTWIERDZAJĄCYCH JAKOŚĆ KRUSZYW W PRAKTYCE

Poddano analizie praktyczną realizację obowiązku wystawiania dokumentów potwierdzających jakość kruszyw (kopii deklaracji właściwości użytkowych oraz oznakowania CE) w dopuszczalnej formie elektronicznej. Pomimo, że od 24 lutego 2014 r. jest to sposób formalnie dopuszczony Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) nr 157/2014 z dnia 30 października 2013 r., jego wykorzystanie w praktyce jest w Polsce dalekie od intencji tego aktu. Z analizy zawartości stron internetowych producentów kruszyw zrzeszonych w Polskim Związku Producentów Kruszyw wynika, że przedsiębiorcy preferują zindywidualizowane formy przekazywania dokumentów (papierowe lub elektroniczne w formie mailowej), unikając udostępniania ich na swoich stronach internetowych. Nie koresponduje to z celami ww. rozporządzenia, polegającymi na wykorzystaniu nowych technologii informatycznych, powodujących obniżanie kosztów ponoszonych przez producentów wyrobów budowlanych i cały sektor budowlany.

1. WSTĘP

Zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. producenci, wprowadzający na rynek wyroby budowlane, mają obowiązek do każdego udostępnionego na rynku typu wyrobu budowlanego dostarczyć kopię deklaracji właściwości użytkowych tego typu w formie papierowej albo przesłać ją drogą elektroniczną. Dodatkowo istnieje obowiązek oznakowania każdego jednostkowego wyrobu

¹ EGM Sp. z o.o. Kopalnia Wapieni „Wierzbica”, dwornik.leonard@gmail.com,
magdalena.baran@ccom.pl

znakiem CE. W przypadku niekonfekcjonowanych wyrobów masowych, jakimi są kruszywa, typem wyrobu jest asortyment granulacyjny, produkowany z kopaliny ze ściśle określonego źródła, natomiast odpowiednikiem wyrobu jednostkowego jest wprowadzona do obrotu towarowego partia kruszywa tak określonego typu. Z uwagi na brak możliwości fizycznego znakowania CE, w przypadku kruszyw dopuszcza się takie znakowanie w formie dodatkowego dokumentu, dołączanego do dokumentów handlowych każdej partii kruszywa danego typu, wprowadzonej na rynek. Wynika z tego, że producenci kruszyw powinni opracować i odpowiednio stosować dwa odrębne dokumenty: deklarację właściwości użytkowych (dalej DWU) i znakowanie CE zwane też kartą oznakowania CE (dalej CE), przy czym DWU jest podstawowym dokumentem producenta (odbiorca kruszywa otrzymuje tylko jego kopię); natomiast CE jest dokumentem pochodnym, wystawianym wielokrotnie z powołaniem identyfikatora podstawowego dokumentu DWU i określeniem partii kruszywa, której dotyczy. Należy nadmienić, że przywołane rozporządzenie określało tylko dwie możliwości przekazywania DWU odbiorcom – dostarczenie w formie papierowej lub przesłanie drogą elektroniczną. Wynikał stąd obowiązek obsługi w tym zakresie każdego odbiorcy indywidualnie (przy odbiorze kruszywa wysyłka pocztą tradycyjną lub elektroniczną). Taka regulacja prawna przetrwała tylko około 3,5 roku. Uznając za niezbędne umożliwienie wykorzystania możliwości informatycznych do deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych, pierwszym aktem było Rozporządzenie Delegowane nr 157/2014 z dnia 30 października 2013 r. w sprawie warunków udostępniania deklaracji właściwości użytkowych wyrobów budowlanych na stronie internetowej. W artykule dokonano oceny wykorzystania tego udogodnienia przez reprezentatywną grupę producentów kruszyw w Polsce.

2. KRYTERIA WYBORU STRON INTERNETOWYCH REPREZENTATYWNEJ GRUPY PRODUCENTÓW KRUSZYW

Do oceny udostępniania dokumentów potwierdzających jakość kruszyw (DWU i CE) na firmowych stronach internetowych wybrano wszystkich producentów zrzeszonych w Polskim Związku Producentów Kruszyw (dalej PZPK). Zamiar rozszerzenia tej grupy o producentów zrzeszonych w Stowarzyszeniu Kopalń Odkrywkowych, został zaniechany z powodu braku dostępu do listy członków. Dostępna w dniu 29 lutego 2016 r. na stronie internetowej PZPK lista członków wg stanu na dzień 1 stycznia 2015 r. obejmowała 36 przedsiębiorców, z czego 10 nie będących producentami kruszyw (oferenci sprzętu, materiałów, czy usług). Z pozostałych firm 5 miało strony internetowe, ograniczone do danych adresowych i ogólnikowych informacji opisowych, nieprzydatnych do merytorycznej analizy, a strony 2 firm były niedostępne co najmniej od początku 2016 roku. W sumie pominięto strony internetowe 7 firm, obejmujących 37 kopalń/zakładów, poddając szczegółowej analizie strony

19 firm, obejmujących 117 kopalń/zakładów. Tak wybrane strony można uznać za reprezentatywne dla środowiska krajowych producentów, gdyż obejmują większość powszechnie uznawanych za odgrywających istotną rolę w branży kruszywowej, a przy tym zróżnicowanych organizacyjnie; 5 firm jednozakładowych, 8 kilkuzakładowych (2–5) i 6 wielozakładowych (> 5).

3. OGÓLNE UWAGI O RODZAJACH UDOSTĘPNIANYCH DOKUMENTÓW

Na analizowanych stronach internetowych najczęściej udostępnianymi przez producentów kruszyw dokumentami, do pobrania lub tylko do wglądu, są różnego rodzaju certyfikaty. Głównie to Certyfikaty Zakładowej Kontroli Produkcji (ZKP) lub Certyfikaty Zgodności ZKP wg CPR. Nie dotyczy to wszystkich producentów, bo niektórzy ograniczają się jedynie do ogólnikowych informacji, że produkowane kruszywa spełniają deklarowane parametry i posiadają certyfikaty ZKP bez ich udostępniania. Należy przy tym zaznaczyć, że zamieszczane Certyfikaty ZKP nie zawsze pokrywają się z faktycznie oferowanymi asortymentami kruszyw, a w kilku przypadkach nie uwzględniają zmian właścicielskich.

Znacznie rzadziej niż wspomniane certyfikaty, udostępniane są formalne dokumenty, potwierdzające jakość kruszyw w formie DWU i CE. Natomiast wszystkie strony zawierają przynajmniej wzmiankę o wdrożonym systemie ZKP oraz o wystawianiu dokumentów potwierdzających zgodność wyrobów z wymaganiami norm, najczęściej jednak bez określenia sposobu przekazywania odbiorcom tych dokumentów. Lektura owych wzmianek skłania do wniosku, że świadomość producentów, a przynajmniej autorów tekstów na ich stronach internetowych, jest nieraz daleka od właściwego rozumienia istoty tych dokumentów. Rzadko bowiem pojawia się informacja o równoczesnym wystawianiu dwóch dokumentów (DWU i CE) potwierdzających jakość kruszyw. Wzmiankowane są przeważnie tylko deklaracje DWU, a karty znakowania CE traktowane są jako „coś nadzwyczajnego”. Potwierdzają to cytaty ze stron internetowych. Jeden z producentów podaje, że *posiada Certyfikat ZKP w systemie 2+ upoważniający do wystawienia kart znakowania wyrobu znakiem CE*, inny stosujący certyfikowany system ZKP (2+) obejmujący m.in. kilkanaście asortymentów kruszyw do betonu, posunął się do marketingowego stwierdzenia, że *dwa z tych asortymentów zostały oznakowane znakiem CE zgodnie z normą PN-EN 12620 Kruszywa do betonu w systemie zgodności 2+ dla kruszyw wymagających wysokiego poziomu bezpieczeństwa*. Te przykłady z dokonanej w dniu 29.02.2016 r. ostatniej kwerendy analizowanych stron dokumentują brak zrozumienia podstawowych zasad znakowania CE, które są obowiązkiem producenta, niezależnym od stosowanego systemu oceny zgodności (2+ i 4) dla wszystkich asortymentów objętych systemem ZKP.

Oprócz ww. dokumentów, niektórzy producenci zamieszczają i inne związane z jakością kruszyw, jak: świadectwa jakości kruszywa mineralnego (z krzywymi

uziarnienia), orzeczenia o jakości, karty produktów, karty charakterystyki produktu (zbiorcza karta wyrobu), które nie są określone ani wymagane przez europejskie normy zharmonizowane. Są to relikty dawniejszych regulacji prawnych lub przyzwyczajęń; przy czym należy zauważyć, że praktycznie zanikły już – uciążliwe niegdyś dla producentów – naciski odbiorców na wystawianie przez producentów tzw. świadectw kontroli jakości, orzeczeń (atestów) według wycofanych norm PN-B lub udostępnianie wyników badań pełnych, które nie są wymagane wg obowiązujących norm zharmonizowanych.

Ostatnia uwaga ogólna dotyczy bardzo dużego zróżnicowania strukturalnego, merytorycznego, logicznego i graficznego stron internetowych producentów kruszyw, co z pewnością nie jest ułatwieniem dla potencjalnych klientów. Zauważalne jest i to, że im bardziej informacja internetowa producenta powiązana jest ze stroną zagranicznego właściciela, tym trudniej dotrzeć na niej do dokumentów związanych z jakością kruszyw, ginących wśród informacji formalno-organizacyjnych.

4. DOSTĘPNOŚĆ DOKUMENTÓW O JAKOŚCI KRUSZYW (DWU I CE)

Sposoby realizacji obowiązku przekazywania odbiorcom kruszyw dokumentów potwierdzających jakość raczej nie są eksponowane na stronach internetowych. Wynika to prawdopodobnie z oczywistości tego obowiązku zarówno dla producentów jak i odbiorców, przy czym nie bez znaczenia są także, wypracowane przez ponad 10 lat obowiązywania europejskich norm zharmonizowanych, „sprawdzone procedury”, usankcjonowane w księgach ZKP, ISO i innych systemów. Rozporządzenie 305/2011 praktycznie nic w tym zakresie nie zmieniło, gdyż nadal stanowiło tylko o „przekazywaniu” dokumentów poszczególnym odbiorcom. Dopiero w Rozporządzeniu Delegowanym nr 157/2014 z dnia 30 października 2013 r. wprowadzono możliwość „udostępniania na stronie internetowej”, ale tylko w odniesieniu do deklaracji właściwości użytkowych materiałów budowlanych. Dla kruszyw można zakres tego trybu bez obaw rozszerzyć na znakowanie CE, co już uzasadniono. Z przeprowadzonej analizy dostępności dokumentów DWU i CE na stronach internetowych 19 firm uznanych za grupę reprezentatywną dla branży kruszywowej wynika, że przez pierwsze dwa lata od wejścia w życie tego aktu, z wprowadzonego udogodnienia skorzystało jedynie 6 przedsiębiorców (posiadających łącznie 34 kopalnie/zakłady), przy czym 3 z nich (posiadające łącznie 27 kopalń/zakładów) potraktowało ww. rozporządzenie literalnie i udostępniło na swych stronach jedynie DWU, natomiast pozostałe 3 (posiadające łącznie 7 kopalń/zakładów) udostępniły zarówno DWU jak i CE (tabela).

Należy przy tym podkreślić, że Rozporządzenie Delegowane nr 157/2014 z dnia 30 października 2013 r. dopuszcza udostępnianie DWU (domyślnie również CE dla

kruszyw) pod pewnymi warunkami, z których najważniejszym jest ten, że żaden z tak udostępnionych dokumentów „nie powinien być zmieniany po udostępnieniu w internecie i powinien pozostawać dostępny przez okres co najmniej dziesięciu lat od momentu wprowadzenia wyrobu budowlanego do obrotu”. Wynika stąd, że udostępnienie dla konkretnego asortymentu tylko jednego dokumentu DWU (i/lub powiązanego z nim CE) jest właściwe jedynie w przypadku, gdy jest to pierwotny dokument dla tego asortymentu. Jeżeli z różnych względów wystawiono dla tego asortymentu kolejne dokumenty DWU, wcześniejsze powinny być zarchiwizowane w sposób dostępny na stronie i zabezpieczone przed jakimikolwiek ich zmianami przez okres 10 lat. Na żadnej z analizowanych stron takiego archiwum nie stwierdzono. Czyżby wszystkie firmy, które udostępniły DWU (lub DWU i CE) bazowały na pierwotnych dokumentach? Tego na podstawie dokonanej kwerendy nie można jednoznacznie stwierdzić, ale można przypuszczać, że nie zawsze tak jest, gdyż producenci posiadający system ZKP przed wejściem w życie Rozporządzenia nr 305/2011 zmieniali Deklaracje Zgodności WE na Deklaracje Właściwości Użytkowych (DWU) na podstawie wzoru wg załącznik III tego rozporządzenia, pozostawiając normy odniesienia, nazwy i parametry poszczególnych asortymentów bez zmian, czyli *de facto* była to tylko kolejna deklaracja dla tego samego wyrobu. Podobnie mogło być z wielu innych przyczyn. Stąd każdy producent kruszyw, chcący skorzystać z dobrodziejstwa Rozporządzenia nr 157/2014 z dnia 30 października 2013 r. powinien liczyć się z koniecznością wprowadzenia takiego archiwum.

Tabela. Dokumenty potwierdzające jakość produkowanych partii kruszyw do pobrania ze stron internetowych producentów kruszyw zrzeszonych w PZPK (stan w dniu 29.02.2016 r.)
Table. Documents confirming the quality of the produced batches of aggregates to be downloaded from the websites of the aggregate producers associated in PZPK (access on 29 February 2016)

Strony internetowe członków PZPK (kat.*/liczba)	Liczba kopalń (zakładów)	Łączna liczba oferowanych asortymentów wg PN-EN**		Dokumenty DWU i CE do pobrania ze strony internetowej firmy/spółki/przedsiębiorstwa			
		system oceny „2+”	system oceny „4”	bieżące		archiwum	
				DWU	CE	DWU	CE
A / 5 stron	5	51	8	25	9	0	0
B / 8 stron	26	259	25	58	58	0	0
C / 6 stron	86	695	263	181	0	0	0
Razem 19 stron	117	1005	296	264	67	0	0
		1301 asortymentów = 100%		20,3%	5,1%	0%	0%

* kategorie firm: A – jednozakładowe, B – kilkuzakładowe (2–5), C – wielozakładowe (> 5)

** dane dotyczą tylko głównych norm „kruszywowych”: PN-EN 12620, PN-EN 13043 i PN-EN 13242

5. DOŚWIADCZENIA DOTYCZĄCE UDOSTĘPNIANIA DWU I CE NA STRONIE INTERNETOWEJ KW „WIERZBICA”

EGM Spółka z o.o. z siedzibą w Krakowie produkuje kruszywa, we własnej Kopalni Wapieni „Wierzbica”, jako przedsiębiorstwo jednozakładowe. Kopalnia została uruchomiona w 2006 roku, czyli już w okresie obowiązywania europejskich norm zharmonizowanych. W ramach prac organizacyjnych i etapowego wdrażania procedur zarządzania jakością i ZKP w systemie oceny zgodności „4” wdrożono m.in. stronę internetową, na której udostępniano obowiązujące wówczas Deklaracje zgodności WE i Karty oznakowania CE. Był to w owym czasie pomysł pionierski i nie obeszło się bez gruntownego uzasadnienia takiego rozwiązania podczas audytu certyfikacyjnego. Po rozwianiu wielu wątpliwości audytora, w 2010 roku firma uzyskała certyfikaty Systemu zarządzania jakością wg PN-EN ISO 9001 oraz Systemu ZKP. Tym samym innowacyjne udostępnianie dokumentów, potwierdzających jakość kruszyw na firmowej stronie, zostało w jakiś sposób usankcjonowane.

Głównymi argumentami przekonującymi audytora do funkcjonalnej poprawności innowacyjnego sposobu wystawiania tych dokumentów, były:

- uprzedzanie odbiorcy o takim rozwiązaniu przez zamieszczenie stosownej adnotacji na każdej fakturze (rys. 1),
- jednoznaczne powiązanie znakowania CE z numerami faktur,
- automatyczne rejestrowanie faktów pobrania dokumentów CE (rys. 6).

W efekcie każdy odbiorca, posiadający dostęp do internetu, który miał potrzebę uzyskania takich dokumentów, mógł w każdej chwili je pobrać, a producent wywiązywał się z obowiązku ich wystawiania, posiadając dodatkowo ślad pobrania. W sumie taki sposób realizacji obowiązku okazał się efektywny oraz ekonomiczny i po kilku latach doczekał się formalno-prawnego usankcjonowania wspomnianym Rozporządzeniem nr 574/2014 z dnia 21 lutego 2014 r. Jedynym mankamentem tego sposobu okazał się brak, wymaganego tym aktem, archiwizowania wystawianych deklaracji. Niezgodność ta jest jednak możliwa do uzupełnienia *post factum*; nad tym obecnie trwają prace. Pozornie prosta sprawa nieco się skomplikowała pomysłem (też innowacyjnym) utworzenia „interaktywnego archiwum”, zarówno kopii deklaracji jak i szablonów CE. Ma ono zapewnić pełny komfort zarówno producentowi jak i odbiorcom, gdyż umożliwi pobieranie obu tych dokumentów zarówno w wersji bieżącej, jak i w wersjach archiwalnych. Odbiorca nie będzie wówczas zmuszony do pobierania dokumentów „na bieżąco”, bezpośrednio po otrzymaniu faktury, a może uczynić to „w miarę potrzeby”, nie później jednak niż 10 lat po dokonaniu zakupu. Producent natomiast uniknie konieczności wystawiania papierowych duplikatów tym odbiorcom, którzy z różnych powodów nie posiadają tych dokumentów pobranych w okresie

zakupu, a po czasie nie mają pewności, czy wersja aktualnie dostępna na stronie internetowej była wówczas ważna. Dla realizacji założonych funkcji wdrażane archiwum, oprócz skanów kopii deklaracji i szablonów dokumentów CE, musi zawierać graniczne daty ich ważności (rys. 4). Dlatego prace wdrożeniowe wymagały przebudowy oprogramowania, które jest obecnie w fazie testowania. Warto tu nadmienić, że programiści starają się stosować uniwersalne algorytmy, które w formie aplikacji mogą być łatwo adaptowane na strony internetowe o różnych strukturach.

6. OGÓLNE UWAGI I ILUSTRACJE UDOSTĘPNIANIA DOKUMENTÓW NA STRONIE INTERNETOWEJ Z „INTERAKTYWNYM” ARCHIWUM

Podstawowym warunkiem przy tworzeniu archiwum dokumentów udostępnianych na stronach internetowych jest bezdyskusyjny wymóg zapewnienia nieodpłatnego dostępu odbiorców do elektronicznych wersji tak udostępnionych dokumentów przez okres 10 lat od wprowadzenia danego asortymentu kruszywa do obrotu. Oprócz wymogu przekazania odbiorcom instrukcji dotyczącej dostępu do strony internetowej i dostępnych na niej dokumentów, Rozporządzenie nr 157/2014 z dnia 30 października 2013 r. zawiera także warunek zapewnienia w tym okresie niezmienności tych dokumentów oraz zapewnienia stałości dostępu odbiorców.

Ostatni z warunków zobowiązuje producenta do zapewnienia powiązania każdej partii tego samego wyrobu (czyli ilości oddzielnie oznakowanej znakiem CE) z daną deklaracją właściwości użytkowych poprzez niepowtarzalny kod identyfikacyjny typu wyrobu/asortymentu. Nie jest to warunek specyficzny dla funkcjonowania archiwum, gdyż dotyczy wszystkich sposobów wystawiania dokumentów potwierdzających jakość kruszyw. Należy przy tym nadmienić, że przepisy dotyczące wprowadzania kruszyw do obrotu handlowego nie precyzują jednoznacznie wielkości partii. W Kopalni Wapieni „Wierzbica” przyjęto zasadę łączenia kart znakowania CE z fakturami, z której wynika, że partią jest ilość danego asortymentu określonego w fakturze o identyfikatorze zamieszczonym na dokumencie CE. Przy stosowaniu tygodniowego cyklu fakturowania jest to rozwiązanie praktyczne tak dla producenta jak i odbiorców. Eliminuje ono nadmierną liczbę dokumentów CE, zapewniając jednocześnie akceptowane przez odbiorców rozsądne wielkości partii opatrzonej jednym dokumentem CE.

Poniższe przykłady ilustrują zamierzone sposoby realizacji wzmiankowanych warunków. Projekt zakładał maksymalną zgodność z dotychczasową szatą graficzną oraz zasadami udostępniania przedmiotowych dokumentów, więc nowymi elementami będą praktycznie tylko spisy zawartości archiwum dla poszczególnych asortymentów. Oprócz przykładu takiego spisu (rys. 4), przedstawiono również inne fragmenty projektu, ułatwiające zrozumienie funkcjonowania całości po uzupełnieniu o archiwum.

Adnotacja o oznakowaniu CE i deklaracji właściwości użytkowych wyrobu budowlanego:
Karta znakowania CE oraz kopia Deklaracji Właściwości Użytkowych wyrobu budowlanego dostępna jest do pobrania z naszej strony internetowej www.wierzbica.ccom.pl w zakładce PRODUKTY. Instrukcja pobrania znajduje się na stronie internetowej”

Rys. 1. Treść adnotacji umieszczanej na każdej fakturze

Fig. 1. Text on each invoice

Część 1 - Kruszywa i wypełniacze dla drogownictwa						
Produkt (nazwa handlowa)	Frakcja od-do [mm]	Aktualne dokumenty dotyczące produktu			Dokumenty odniesienia	Archiwum** deklaracji właściwości użytkowych
		do pobrania* (tylko do faktury)		do wglądu		
		Informacja o partii produktu	Właściwości użytkowe produktu	Certyfikat upoważnionej instytucji		
[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]
Kruszywo o ciągłym uziarnieniu	0 - 63	Karta oznakowania CE	Kopia deklaracji DWU	ZKP (2+)	PN-EN 13242	Archiwum dostępne
Kruszywo o ciągłym uziarnieniu	0 - 31,5	Karta oznakowania CE	Kopia deklaracji DWU	ZKP (2+)	PN-EN 13242	Archiwum dostępne
Kruszywo grube	31,5 - 63	Karta oznakowania CE	Kopia deklaracji DWU	ZKP (2+)	PN-EN 13242	Archiwum dostępne
Kruszywo wypełniające do bitumów	0 - 0,09	Karta oznakowania CE	Kopia deklaracji DWU	ZKP (2+)	PN-EN 13043	Archiwum dostępne
Kruszywo drobne	0 - 2	-	-	ISO 9001		

* - Odbiorco! Jeżeli chcesz pobrać OZNAKOWANIE CE oraz KOPIĘ DEKLARACJI WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWYCH odebranego produktu (dotyczy kruszyw objętych Zakładową Kontrolą Produkcji), to w kolumnie `3` wybierz (kliknij) właściwą informację o odebranej partii - ukaze się wtedy formularz do wpisania numeru faktury dotyczącej odebranej partii produktu. Wpisany numer faktury zostanie umieszczony na wydruku oznakowania CE, które tym sposobem będzie dotyczyło tylko określonej w tej fakturze partii danego produktu (zgodnie z adnotacją na fakturze). Na karcie oznakowania CE jest również zamieszczony aktualny numer deklaracji właściwości użytkowych tego produktu. Kopię tej deklaracji możesz pobrać z kolumny „4”.

Uwaga: od dnia 01.07.2013 r. DEKLARACJA WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWYCH jest dokumentem zastępującym dotychczasową DEKLARACJĘ ZGODNOŚCI WE (według Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. /tzw. CPR/ uchylającym z dniem 1 lipca 2013 roku dyrektywę Rady 89/106/EWG, przy czym od dnia 31 maja 2014 r. weszło w życie rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 574/2014 z dnia 21 lutego 2014 r. zmieniające załącznik III do w/w rozporządzenia nr 305 w odniesieniu do wzoru, który należy stosować przy sporządzaniu deklaracji właściwości użytkowych wyrobów budowlanych).

** - Archiwum kopii DEKLARACJI WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWYCH oraz wcześniejszych DEKLARACJI ZGODNOŚCI WE, wprowadzonych do obrotu kruszyw jako wyrobów budowlanych objętych normami zharmonizowanymi, spełnia wymogi zawarte w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) Nr 157/2014 z dnia 30 października 2013 r. w sprawie warunków udostępniania deklaracji właściwości użytkowych wyrobów budowlanych na stronie internetowej (DZ.Urz.UE, L 52 z 21.2.2014). Archiwum to zawiera wszystkie deklaracje wydane od czasu wdrożenia i certyfikacji systemu Zakładowej Kontroli Produkcji (ZKP) z przewidywanym nieodpłatnym dostępem do nich przez okres co najmniej 10 lat.

Rys. 2. Przykładowy fragment wykazu wyrobów dostępnego w zakładce PRODUKTY

Fig. 2. A sample fragment of a specification of goods available in the tab PRODUCTS

Szanowny kliencie!

Jeżeli chcesz pobrać **KARTY ZNAKOWANIA CE** dotyczące odebranych partii naszych produktów objętych systemem Zakładowej Kontroli Produkcji, wprowadź numer faktury i datę wystawienia faktury za odebraną partię produktu

Numer faktury z wyróżnikiem* (tekstowo)	Data wystawienia faktury (cyfrowo)		
	Dzień DD	Miesiąc MM	Rok RRRR
[1]	[2]	[3]	[4]

* / faktury wystawiane do dnia 21.08.2015 r. miały numery zaczynające się wyróżnikiem **ZGW**
faktury wystawiane od dnia 22.08.2015 r. mają numery zaczynające się wyróżnikiem **FVS-R**

Wpisany tekstowo w kolumnie [1] numer faktury zostanie wprowadzony na wydruk **KARTY ZNAKOWANIA CE** i stanowić będzie element identyfikujący partię produktu, której wyemitowany dokument CE będzie dotyczył. Fakt pobrania dokumentu CE zostanie automatycznie zarejestrowany w systemie.

zapisz »

Rys. 3. Interaktywny formularz dla odbiorcy do wpisania identyfikatorów faktury
Fig. 3. An interactive form for the recipient to enter the invoice number

Archiwum wydanych w trybie ZKP
Deklaracji Zgodności WE i Deklaracji Właściwości Użytkowych
kruszywa o ciągłym uziarnieniu (tzw. mieszanki) 0/31,5 wg PN-EN 13242

L.p.	Numer Deklaracji Zgodności WE lub Deklaracji Właściwości Użytkowych (DWU) [.pdf kopii deklaracji]	Deklaracja właściwa dla partii kruszyw 0/31,5 objętych fakturami wystawionymi w okresie						Powiązana z tym numerem deklaracji Karta Oznakowania CE dostępna tylko po wpisaniu numeru faktury na formularzu interaktywnym [szablony .pdf niedostępne]
		od dnia			do dnia			
		DD	MM	RRRR	DD	MM	RRRR	
[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]	[8]	[9]
1	1 – 0/31,5	26	04	2010	22	05	2011	CE do deklaracji nr 1 – 0/31,5
2	2 – 0/31,5	23	05	2011	26	08	2012	CE do deklaracji nr 2 – 0/31,5
3	3 – 0/31,5	27	08	2012	30	06	2013	CE do deklaracji nr 3 – 0/31,5
4	001-CPR – 0/31,5	01	07	2013	02	02	2014	CE do deklaracji nr 001-CPR – 0/31,5
5	002-CPR – 0/31,5	03	02	2014	04	05	2014	CE do deklaracji nr 002-CPR – 0/31,5
6	003-CPR – 0/31,5	05	05	2014	14	06	2015	CE do deklaracji nr 003-CPR – 0/31,5
7	004-CPR – 0/31,5	15	06	2015				CE do deklaracji nr 004-CPR – 0/31,5
...								

Rys. 4. Przykładowy spis zawartości archiwum deklaracji dla jednego asortymentu
Fig. 4. A sample contents of the archives of declarations for one range of products

DEKLARACJA WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWYCH
Nr 004-CPR - 0/31,5

1. Nieopartymy kod identyfikacyjny typu wyrobu:
Kruszywo o ciągłym uziarnieniu - frakcja 0-31,5

2. Zastosowanie wyrobu budowlanego zgodnie ze zharmonizowaną specyfikacją techniczną: **Kruszywo o ciągłym uziarnieniu do niezwiązanych i związanych hydraulicznie materiałów stosowanych w obiektach budowlanych i budownictwie drogowym, zgodnie z normą zharmonizowaną PN-EN 12620.**

3. Nazwa, adres i adres upoważnionego przedstawiciela oraz adres kontaktowy zakładu produkującego wyrob budowlany:
Nazwa: **Kruszywo o ciągłym uziarnieniu - frakcja 0-31,5 Zakład Produkcyjny: Kopalnia Wapieni WIERZBICA**
Etykieta: **EGM Spółka z o.o.**
28-305 Sokółki, ul. Rydłowska 5
www.wierzbica.com.pl
tel: +48 41 387 14 48 fax: +48 41 387 13 41 e-mail: kopalnia.wierzbica@com.pl

4. Nazwa i adres upoważnionego przedstawiciela: **nie dotyczy**

5. System oceny i weryfikacji statek właściwości użytkowych wyrobu budowlanego: **System 2+**

6. Norma zharmonizowana i jej opis: **norma zharmonizowana PN-EN 12620**
Należy podać jednoznacznie: **tytuł, Testowanie i Certyfikacja S.A., ul. T. Reja 299, 74-121 Zielonka, numer identyfikacyjny: 0023, przeprowadzająca weryfikację inspekcji zakładu produkcyjnego i zakładowej kontroli produkcji, wydając Certyfikat Zakładowej Kontroli Produkcji Nr 1023-CPD-0239_F oraz prowadząca stały nadzór funkcyjności i ewaluacji zakładowej kontroli produkcji (statek właściwości użytkowych) w systemie 2+.**

Zasadnicze charakterystyki	Właściwości użytkowe	Zharmonizowane specyfikacje techniczne
Wymiar ziarn d[D] [mm]	0 / 31,5	PN-EN 12620
Skład ziarnowy (uzarnienie)	G _{0,075}	PN-EN 12620
Wskaznik płaskości	F ₁₅₀	PN-EN 12620
Wskaznik kształtu	S ₁₀	PN-EN 12620
Zawartość pyłów < 0,075 mm	F ₀	PN-EN 12620
Oporność na rozdrabnianie - Los Angeles "LA"	LA ₁₀	PN-EN 12620
Gęstość ziarn p _z [*]	p _z = 2,70 Mg/m ³ (p _z = 2,44 ; p _z = 2,54)	PN-EN 12620
Gęstość natypowa ρ _n	ρ _n = 1,54 Mg/m ³ ± 3%	---
Nasiąkliwość W _{AU} [*]	W _{AU} = 4,8 ± 0,3 %	PN-EN 12620
Mrozoodporność [*]	F ₁ zamarzanie	PN-EN 12620
Zawieszczenia lekkie m _{luc} [*]	m _{luc} = 0,0%	PN-EN 12620
Promieniotwórczość naturalna [*]	T _{nat} / T _{max} < 1 / < 200 Bq/kg	---

* - dane zezwarte

Właściwości użytkowe określonego powyżej wyrobu są zgodne z zestawem deklarowanych właściwości użytkowych. Niezależnie od właściwości użytkowych wyrobu zostaje zgodne z rozporządzeniem (UE) nr 305/2011 na wyjątek odpowiedzialność producenta określonego powyżej.

W imieniu producenta podpisał(-a): **mgr Magdalena Baran - Kierownik Laboratorium - Pełnomocnik ds. ZKP**
(nazwisko i stanowisko)

Wierzbica, dn. 12.06.2015 r.
(miejsce i data wystawienia)

CE
1023

EGM
Sp. z o.o.

EGM Spółka z o.o.
30-303 Kraków, ul. Rydłowska 5
Kopalnia Wapieni WIERZBICA
28-305 Sokółki, Wierzbica 37
tel. +48 41 387 14 48, fax +48 41 375 71 01

10
1023-CPD-0239 F

PN-EN 12620 **Kruszywo do niezwiązanych i związanych hydraulicznie materiałów stosowanych w obiektach budowlanych i budownictwie drogowym**

Kruszywo o ciągłym uziarnieniu 0/31,5 mm

Wymiar ziarna	Oznaczenie d[D]	Wartość
Uziarnienie	Kategoria	G _{0,075}
Zawartość pyłów	Kategoria	F ₀
Wskaznik płaskości	Kategoria	F ₁₅₀
Wskaznik kształtu	Kategoria	S ₁₀
Gęstość ziarn p _z	Wartość	p _z = 2,70 Mg/m ³
Gęstość ziarn ρ _n	Wartość	ρ _n = 2,44 Mg/m ³
Gęstość ziarn ρ _n	Wartość	ρ _n = 2,54 Mg/m ³
Nasiąkliwość W _{AU}	Wartość	W _{AU} = 4,8%
Gęstość natypowa ρ _n	Wartość	ρ _n = 1,54 Mg/m ³
Jamistość v	Wartość	v = 37%
Oporność na rozdrabnianie Los Angeles LA	Kategoria	LA ₁₀
Zawieszczenia lekkie m _{luc}	Wartość	m _{luc} = 0,0%
Uwalnianie substancji niebezpieczne	Wartość	Nie stwierdzono uwalniania metali ciężkich z kruszywa
Mrozoodporność	Kategoria	F ₁
Promieniotwórczość naturalna f _{nat} / f _{max}	Wartość	1 / 200

Numer deklaracji właściwości użytkowych: Nr 004-CPR-0239 F

Niniejsza informacja stanowi oznakowanie znakami CE partii kruszywa wg faktury: **FVS-R 15/10/999**
i/lub
FVS-R 15/10/999 z dnia 31.10.2015

ODBIORCA:

Rys. 5. Przykład kompletu dokumentów DWU i CE do pobrania ze strony internetowej
Fig. 5. A sample set of DoP and CE documents downloadable from the website

Sent: Sunday, November 15, 2015 7:23 PM
To: magdalena.baran@com.pl
Subject: Karta Znakowania CE - ZGW / 999 / 01 / 2012

Karta znakowania CE została wygenerowana dla faktury:
Produkt: **Kruszywo o ciągłym uziarnieniu**
Frakcja: **0 – 31,5**
ZGW / 999 / 01 / 2012

Rys. 6. Przykład automatycznego powiadomienia o pobraniu CE ze strony internetowej
Fig. 6. A sample of automatic notification about a download of CE from the website

7. PODSUMOWANIE I UWAGI KOŃCOWE

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 157/2014 z dnia 30 października zezwala podmiotom gospodarczym na udostępnianie deklaracji właściwości użytkowych w internecie, gdy podmioty gospodarcze spełnią wszystkie warunki określone

w art. 1 ust. 1 pkt. a–d. W celu oceny stopnia krajowego wykorzystania tego udogodnienia, dokonano kwerendy stron internetowych reprezentatywnej grupy 19 podmiotów produkujących kruszywa w 117 podległych im zakładach. Do analizy wybrano tylko objęte systemami ZKP asortymenty, zgodne z trzema podstawowymi europejskimi normami „kruszywowymi”, tj. PN-EN 12620, PN-EN 13043 i PN-EN 13242. Analizą objęto łącznie 1301 typów kruszyw. Dla odbiorców każdego z tych typów producent ma obowiązek wystawienia deklaracji właściwości użytkowych (DWU), a dodatkowo ma też obowiązek znakowania CE każdej partii kruszyw.

Zakładając jednorazowe wystawienie DWU dla każdego odbiorcy można przyjąć szacunkowo, że ogólna liczba tych dokumentów jest liczona w dziesiątkach tysięcy. Trudniejsza do oszacowania jest liczba wymagających wystawienia dokumentów CE, gdyż zależy ona od stosowanych definicji partii. Sformułowana przez jedną z jednostek notyfikowanych „dobra praktyka” zaleca wiązanie znakowania CE z dokumentami handlowymi – WZ lub faktura (Kubuszewski & Góralczyk 2015), co uzasadnia szacowanie w skali kraju liczby dokumentów CE w setkach tysięcy, jeśli nie milionach rocznie. Nawet takie wstępne oszacowanie wskazuje na skalę dystrybucji tych dokumentów. Zakładając nawet kilkuminutowe czasy indywidualnego przygotowania i ich wysyłki, daje to łącznie czas rzędu dziesiątek tysięcy godzin, czyli w jednym zakładzie produkcyjnym, bo tam są przeważnie wystawiane te dokumenty, średnio rzędu setek godzin rocznie.

Z dokonanej kwerendy zawartości stron internetowych producentów kruszyw wynika, że indywidualna forma przekazywania odbiorcom obowiązkowych dokumentów, potwierdzających jakość kruszyw, została zastąpiona dopuszczalnym od dwóch lat udostępnianiem tych dokumentów na stronach internetowych tylko w przypadkach około 20% deklaracji właściwości użytkowych poszczególnych typów kruszyw oraz około 5% kart znakowania CE partii tych kruszyw wprowadzonych na rynek. Nie są to wskaźniki „porażające” i świadczą jednoznacznie, że producenci jeszcze preferują zindywidualizowane formy przekazywania dokumentów (papierowych lub elektronicznych w formie mailowej), unikając udostępniania ich na swoich stronach internetowych. Być może przyczyny tkwią w rygorystycznych warunkach udostępniania dokumentów na stronach internetowych, może w konieczności zmian niektórych procedur w zakładowych systemach ZKP, czy może w niechęci do udostępniania niektórych informacji w internecie jako przejaw fałszywie rozumianej ochrony tajemnicy handlowej. Wskazanie tych przyczyn wykracza poza ramy niniejszego opracowania.

Niezależnie od przyczyn, stan taki nie koresponduje z celami określonymi w rozpatrywanym rozporządzeniu. Cele te zakładają bowiem wykorzystanie nowych technologii informatycznych, powodujących obniżanie kosztów, ponoszonych przez producentów wyrobów budowlanych i przez sektor budownictwa.

LITERATURA

- KUBUSZEWSKI T., GÓRALCZYK S., 2015, *Analiza systemu zakładowej kontroli produkcji kruszyw po wejściu w życie Rozporządzenia nr 305/2011*, Mining Science – Mineral Aggregates, vol. 22(1), 93–100.
- PN-EN 12620+A1:2010 *Kruszywa do betonu*.
- PN-EN 13043: 2004+A1:2004+Ap1: 2010 *Kruszywa do mieszanek bitumicznych i powierzchniowych*.
- PN-EN 13242+A1:2010 *Kruszywa do hydraulicznie niezwiązanych i związanych hydraulicznie materiałów stosowanych w obiektach budowlanych i budownictwie drogowym*.
- PN-EN ISO 9001:2009 *Systemy zarządzania jakością – Wymagania utrwałień stosowanych na drogach, lotniskach i innych powierzchniach przeznaczonych do ruchu*.
- Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) nr 157/2014 z dnia 30 października 2013 r. w sprawie warunków udostępniania deklaracji właściwości użytkowych wyrobów budowlanych na stronie internetowej, Dz.U.U.E L.52.
- Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) nr 574/2014 z dnia 21 lutego 2014 r. zmieniające załącznik III do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 w odniesieniu do wzoru, który należy stosować przy sporządzaniu deklaracji właściwości użytkowych wyrobów budowlanych, Dz.U.U.E L. 159/41.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EEG, Dz.U.U.E L 88/5.
- www.kosd-niemodlin.com.pl
- www.kruszgeo.com.pl
- www.kruszpol.pl/home/czlonkowie-pzpk.html
- www.kwmorawica.pl
- www.ppm.com.pl
- www.wierzbica.com.pl
- www.wkg.pl

MAKING DOCUMENTS CONFIRMING THE QUALITY OF
AGGREGATES AVAILABLE VIA ELECTRONIC MEANS IN PRACTICE

Implementation of the duty to issue documents confirming the quality of aggregates (copies of declarations of performance and the CE marking) in the admissible electronic form has been analyzed. Despite the fact that as at 24 February 2014 this means was formally accepted pursuant to the Commission Delegated Regulation (EU) No. 157/2015 dated 30 October 2013 on the conditions for making a declaration of performance on construction products available on a website (EU OJ L 52 of 21 February 2014, p. 4)), in practice its use in Poland is far from the intentions set forth in the legal act. As follows from the analysis of the websites of aggregate producers who are associated in Polish Aggregates Association PZPK, the producers prefer individualized forms of transmitting documents (paper or electronic by e-mail) and avoid making them available on their websites. This does not correspond with the aims set forth in the said regulation consisting in the use of new IT technologies to cause a reduction of costs incurred by the producers of construction products and by the construction sector as a whole.

Keywords: *aggregates, documentation of quality, electronic share documents*